

Aan de staatssecretaris van OCW

De heer Drs. H. Zijlstra
Staatssecretaris cultuur
Ministerie van OCW
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Amsterdam, 19 mei 2011

Geachte heer Zijlstra,

Monumenten, natuurgebieden, archeologie, musea, archieven, oftewel alles wat wij tot ons erfgoed rekenen, is populair bij het Nederlandse publiek. Mensen verdiepen zich in hun familiegeschiedenis, zijn archeologiefans, verplaatsen zich graag in mobiel erfgoed en historische schepen of ze wonen in een monument. Er wordt druk gedebatteerd over de canon, er zijn initiatieven om Paleis Soestdijk open te houden met een publieke functie en frustratie groeit onder de bevolking wanneer grote musea lang in verbouwing zijn.

Erfgoed is een overkoepelend begrip dat verschillende cultuurhistorische sectoren bijeenbrengt. Denk aan het verhaal van Anne Frank. In het Stadsarchief ligt een vooroorlogse aangifte van een fietsendiefstal gedaan door Anne Frank, het Anne Frankhuis illustreert haar onderduikperiode en het schrijven van haar dagboek, haar dagboek zelf ligt in talloze bibliotheken en haar verhaal is wereldwijd bekend. De Hollandse Schouwburg staat als monument en getuigt van de deportatie van de Amsterdamse joden en er staat een replica van de strafbarak in Westerbork waar Anne Frank verbleef. Een archiefstuk, een museum, een boek en monumenten, alle vertellen een deel van het verhaal van Anne Frank.

De overheid hecht aan het maatschappelijk draagvlak voor erfgoedinstellingen en de bijdrage die zij met behoud, interpretatie en presentatie van erfgoed leveren aan het gesprek over identiteit, geschiedenis en sociale cohesie. In dat licht is het onbegrijpelijk dat de Raad voor Cultuur de erfgoedsector op ingrijpende wijze in zijn advies over de bezuinigingen heeft betrokken. Het gevolg is dat straks geen goede erfgoededucatie meer mogelijk is, gezamenlijke digitalisering wordt belemmerd, substantieel minder presentaties kunnen worden georganiseerd en wetenschappelijk onderzoek onmogelijk wordt. Als de Raad zijn zin krijgt, komt het erfgoed buiten het bereik van het publiek te liggen. Terwijl onze geschiedenis belangrijk is voor iedereen - onze geschiedenis is van iedereen en raakt iedereen - kunnen straks minder mensen kennismaken van onze geschiedenis, als gevolg van een verminderde toegankelijkheid.

Het advies van de Raad ontbeert een visie op een erfgoedbrede aanpak. In plaats daarvan wordt het erfgoed opgedeeld in verschillende disciplines die bij andere sectoren worden ondergebracht. Dit is met name fnuikend voor de educatie en de digitalisering van erfgoed. Een gezamenlijke aanpak van digitalisering brengt samen en maakt toegankelijk wat in verschillende collecties fysiek van elkaar gescheiden is, toont wat voor het grootste

deel onzichtbaar in depots en archieven ligt opgeborgen en draagt bij aan een effectieve, efficiënte en duurzame implementatie van innovatieve digitale mogelijkheden. Een eenduidige visie op erfgoededucatie is van belang voor het doorgeven van onze geschiedenis en levert een belangrijke bijdrage aan identiteitsvorming.

Erfgoededucatie en digitalisering zijn bij uitstek taken die binnen het erfgoed tot veel synergie leiden en veel potentie in zich hebben. Al jaren werken partijen in de erfgoedsector samen aan deze onderwerpen. De Raad lijkt dat niet te zien en werpt deze taken over de schutting bij instituten in andere sectoren of bij de lagere overheden (provincie, gemeente). Het advies leidt tot een abrupte opheffing van samenwerking, verbrokkeling, het verdwijnen van functies en het verlies aan expertise. Dat is kapitaalvernietiging.

De Raad is tegenstrijdig in wat hij propageert. Hij hecht aan cultureel ondernemerschap, samenwerking, afstemming en coördinatie. Bovendien heeft hij eerder gepleit voor de integrale benadering van educatie en digitalisering, met oog voor het onderscheidende karakter van erfgoed. Dat staat haaks op het advies om een gedeeld referentiekader en een coördinatiepunt voor cultureel erfgoed af te schaffen. Bovendien ligt er, mede vanwege de wettelijke taakstelling van sommige erfgoeddisciplines, een taak bij de rijksoverheid om te zorgen voor een goede ondersteuningsstructuur voor de sector. Zoals het er nu uitziet, vervalt *de hele* structuur in de Erfgoedsector – toch de helft van het gehele cultuurbeleid.

Met deze brief vragen wij u de bezuinigingen op de erfgoedsector tot een minimum te beperken, oog te hebben voor de erfgoedbrede ondersteuning van essentiële taken als erfgoededucatie en erfgoeddigitalisering en een erfgoedbrede visie als uitgangspunt te nemen bij de uitwerking van het beleid voor cultureel erfgoed.

Met vriendelijke groet,

Hoogachtend,

Toine Berbers	Vereniging van Rijksgesubsidieerde Musea (VRM)
Teus Eenhoorn	Reinwardt Academie
Caroline Leeftang	Vereniging van Ondernemers in Archeologie (VOIA)
Karel Loeff	Erfgoedvereniging Heemschut
Marco de Niet	Stichting DEN
Andries Ponsteen	Overleg Provinciale Erfgoedinstellingen Nederland (OPEN)
Mardjan Seighali	Erfgoed Nederland
Jantje Steenhuis	Brancheorganisatie Archiefinstellingen Nederland (BRAIN)
Theo Thomassen	Hoogleraar Archiefwetenschap UvA
Siebe Weide	Nederlandse Museumvereniging.

‘We raken onze geschiedenis kwijt als we het verhaal niet gezamenlijk aan elkaar doorgeven’